

Yrittäjyyden oppimisympäristöt: Case Keuda

Sari Männistö-Ojainmaa

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Yrittäjyyden oppimisympäristöt: Case Keuda

Sari Männistö-Ojainmaa
Palveluliiketoiminnan koulutus
Opinnäytetyö
Lokakuu 2021

Sari Männistö-Ojainmaa

Yrittäjyyden oppimisympäristöt: Case Keuda

Vuosi 2021 Sivumäärä 38

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keudan yrittäjyysopetuksen hyvin toimivat käytänteet. Käytänteistä kehitettiin Keudan yrittäjyysmalli 2021. Ongelmaksi oli koettu, että yrittäjyyden opetuksen hyvät käytänteet jäivät piiloon ja samoja asioita suunniteltiin uudelleen tietämättä, että joku oli sen jo tehnyt. Yrittäjyysmalli tulee kaikkien Keudassa yrittäjyyttä opettavien opettajien ja ohjaajien saataville. Malli esitellään koko Keudan opetushenkilökunnalle. Tarkoituksena oli helpottaa tiedon löytymistä, opetuksen suunnittelua sekä toteutusta. Opinnäytetyössä kartoitettiin myös yrittäjyyden oppimista sekä oppimisympäristöjä ammatillisessa koulutuksessa.

Opinnäytetyössä tavoitteena oli toiminnan kehittäminen ja nykyiseen toimintatilanteeseen vaikuttaminen. Laadullisen tutkimusmenetelmän tarkoituksena oli hankkia suppeasta kohteesta paljon tietoa ja tuottaa sen pohjalta uutta tietoa. Tutkimuksen kohdejoukkona oli kahdeksan Keudan eri alojen yrittäjyysopettajaa, jotka olivat jo valmiiksi kiinnostuneita yrittäjyydestä ja oppimisympäristöjen merkityksestä yrittäjyyden oppimiseen.

Haastattelututkimus antoi yksityiskohtaista tietoa yrittäjyysopetuksesta, jotka yhdistettiin yrittäjyysmalliksi 2021. Malleja löytyi seitsemän. Mallit jaoteltiin ajankäytön mukaan kolmeen kategoriaan. Malleista tehtiin yksityiskohtaiset ohjeet, joita opettajat ja ohjaajat voivat kopioida suoraan, parastaa oman alan opetukseen sopivaksi tai yhdistellä sopivia mallien osia. Suuret alakohtaiset erot ammateissa ja niiden yrittäjyydessä sekä oppimisympäristöissä vaikuttavat siihen, että kaikki mallit eivät sovellu samanlaisina kaikille. Opettajien ammattitaito on asiantuntijoina soveltaa malleja ja lähinnä hyödyntää niistä parhaat käytänteet. Kyse on yhden ammatillisen oppilaitoksen yrittäjyyden oppimisympäristöistä, joten tuloksia ei voida yleistää eikä verrata muiden ammatillisten oppilaitosten yrittäjyyden oppimisympäristöihin tai yrittäjyyskasvatukseen.

Sari Männistö-Ojainmaa

Development of an Operating Model to Support Entrepreneurship Education in Keuda

Year

2021

Pages

38

The objective of this study was to investigate entrepreneurship education and organize entrepreneurship teaching at Keski-Uudenmaan koulutusyhtymä Keuda. From the practices, Keuda Entrepreneurship Model 2021 was developed. It was perceived problematic that working practices in entrepreneurship education were hidden and similar topic were redesigned without knowing that someone had already done so. The entrepreneurship model will be available to all teachers and instructors who teach entrepreneurship in Keuda. The model will be presented to the entire Keuda teaching staff. The purpose was to facilitate the discovery of information, planning and implement teaching. The thesis also mapped entrepreneurship learning and learning environments in vocational education.

The objective of the thesis was to develop operations and influence the current operating situation. The qualitative method of interviewing was used in this thesis. The purpose of this study was to interview eight entrepreneurship teachers representing different fields in Keuda. They were already interested in entrepreneurship and recognized the importance of learning environments for learning entrepreneurship. The interview study provided detailed information on entrepreneurship education, which was combined into the Entrepreneurship Model 2021. The results showed seven different models. The models were divided into three categories according to time use. Keuda's entrepreneurial models were divided into day-long events, weekly events and an event that lasted throughout the studies. Detailed instructions were made for the models.

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Toimeksiantajan esittely	7
3	Opinnäytetyön tavoite ja toteutus.....	8
3.1	Toteutus ja rajaus	8
3.2	Työn eteneminen ja aikataulu	9
4	Yrittäjyyden oppiminen ammatillisessa koulutuksessa.....	10
4.1	Yrittäjyys	11
4.2	Yrittäjyyskasvatus	12
4.3	Yrittäjyyskasvatus Keudassa	13
5	Oppimisympäristöt ja oppiminen	14
5.1	Ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöt.....	14
5.2	Keudan oppimisympäristöt.....	15
6	Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät	16
6.1	Laadullinen tutkimus sekä tutkimusongelma.....	17
6.2	Teemahaastattelu.....	17
6.3	Tietopohja ja haastattelun runko.....	18
6.4	Litterointi, koodaus sekä sisällönanalyysi	18
6.5	Eettisyys ja luotettavuus	18
7	Tutkimuksen tulokset ja analysointi.....	19
7.1	Haastattelututkimuksen tulokset	20
7.2	Haastattelussa tulleet uudet ideat	23
8	Keudan oppimisympäristöjen hyvät käytänteet koottuna yrittäjyysmalliksi.....	23
9	Pohdinta	26
	Lähteet.....	28
	Kuviot	31
	Liitteet	31

1 Johdanto

Opinnäytetyön aihe on Yrittäjyyden oppimisympäristöt, Case Keuda. Tavoitteena oli tehdä toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tuotoksena syntyy ammatilliseen yrittäjyysopetukseen suunnattu kartoitus eli yrittäjyysmalli. Yritysmalliin tarkoitus on tuoda näkyväksi Keudan yrittäjyyden oppimisympäristöjen hyvät käytänteet, jolloin ne ovat kaikkien keudalaisten tiedossa ja käytettävissä. Toisessa luvussa kerrotaan opinnäytetyön toimeksiantajasta. Opinnäytetyön toimeksiantaja on ammatillinen oppilaitos Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda. Toimipisteet edustavat laaja-alaisesti ammatillista koulutusta, mm. perustutkintoja on tarjolla yli kolmekymmentä.

Kolmannessa luvussa kerrotaan opinnäytetyön merkityksestä, työn etenemisestä, tavoitteista ja tarkoituksesta. Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ammatilliseen opetukseen suunnattu yrittäjyysopetuksen kartoitus Keudan yrittäjyysopettajille. Toiminnallisessa osassa kehitetään yritysmalli ja loppuraportissa kuvataan kaikki toiminnallisen opinnäytetyön vaiheet, teoreettinen tietoperusta ja lopullinen arviointi. Viitekehys koostuu yrittäjyydestä, oppimisympäristöistä sekä yrittäjyyskasvatuksesta.

Neljännessä luvussa kerrotaan yrittäjyyden oppimisesta ammatillisessa koulutuksessa. Yrittäjyys on viitekehys, jonka alla olevaa oppimista käsitellään tässä työssä. Teoreettinen viitekehys sisältää sisäistä yrittäjyyttä, yrittäjänä toimimista sekä yrittäjäkasvatusta. Viidennessä luvussa kerrotaan oppimisympäristöistä. Keudassa on useita oppimisympäristöjä, joissa yrittäjyyttä on luontevaa oppia. Kuudennessa luvussa kerrotaan opinnäytetyön tutkimusmenetelmistä. Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Haastatteluissa pyritään saamaan esiin eri toimijoiden parhaat käytänteet yritysopetuksessa. Tutkimuksen kannalta on mielenkiintoista saada kaikki hyvät ja monistettavissa olevat käytänteet näkyville. Opinnäytetyö aloittaa yhteisten mallien kokoamisen Keudan yrittäjyyden oppimisympäristöistä. Opinnäytetyö ei ole kattava otos Keudan yrittäjyyden opetuksen malleista.

Seitsemännessä luvussa kerrotaan tutkimukset tulokset sekä analysointi. Haastatteluiden tuloksista löytyi hyviä käytänteitä, joista muodostui Keudan yrittäjyydenmalli 2021. Kartoituksen tuloksen löytyi myös kehittämiskohteita, kuten yrittäjyysluotsit. Kahdeksas luku esittelee työn tuloksena syntyneen Keudan yritysmallin 2021, josta tehtiin erillinen opas opettajille. Yhdeksäs luku on varattu pohdinnalle. Uusi toimintamalli tuo ns. hiljaisen tiedon eri toimipisteiden opettajien saataville sekä antaa työkaluja opetusmenetelmiin. Yrittäjyysmallin tarkoitus on tarjota apua käytännön haasteisiin sekä välttää päällekkäisyyksien tekemistä yrittäjyysopetuksien suunnittelussa ja toteutuksessa.

2 Toimeksiantajan esittely

Toimeksiantaja on ammatillinen oppilaitos Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda. Keudalla on kymmenen toimipistettä Keski-Uudellamaalla, jotka ovat jakautuneet neljään eri kampukseen. Toimipisteet sijaitsevat Järvenpäässä, Tuusulassa, Keravalla, Nurmijärvellä, Mäntsälässä ja Sipoossa. Opiskelijoita on 10 000 vuosittain sekä henkilökuntaa 650 henkilöä. Keuda edustaa laaja-alaisesti ammatillista koulutusta, perustutkintoja on tarjolla yli kolmekymmentä, lisäksi ammattitutkintoja sekä erikoisammattitutkintoja. Tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi järjestetään ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta VALMAA sekä aikuisten perusopetusta. (Keudan vuosikatsaus 2020.)

Keudassa luotiin uusi strategia vuosiksi 2020-2024. Arvoissa ja strategiassa luvataan välittää opiskelijoista ja kaikista yhteisön jäsenistä. Keudassa arvostetaan ammattilaisuutta, kunnioitetaan toisia ja heidän osaamistaan. Keudassa uudistutaan maailman ja työelämän mukana hyödyntäen kädentaitoja ja digitaalisia työkaluja. Keudan asiakaslupaus on, että Keuda on innostava opiskelupaikka sekä ketterä kumppani. Visiossa kuvataan, että Keuda on paikallinen toimija Keski-Uudellamaalla, jonka yksiköissä toimitaan vastuullisesti ja kestävästi. Keudan slogan VAU koostuu näistä elementeistä: ”Toimimme Vastuullisesti, olemme Aktiivisia, toimintamme on Uniikkia!”. (Keuda 2021.) Keskeisenä ajatuksena Keudassa on yhteinen kehittäminen ja asiantuntijuus siten, että ammatillisen koulutuksen reunaehdot: osaamisperusteisuus, yksilölliset polut, työelämälähtöisyys ja eri oppimisympäristöjen monipuolinen käyttö toteutuvat. (Keudan vuosikatsaus 2020.)

Keudassa opiskelijat opiskelevat ja valmistuvat omien opintopolkujen mukaisesti. Henkilökohdainen osaamisen kehittämissuunnitelma HOKS mahdollistaa yksilöllisen opintoja tukevan opintopolun. Aiemmin hankittu osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan, jolloin opiskelija suorittaa vain ne opinnot, joiden osaaminen häneltä puuttuu. Opiskelija etenee opinnoissaan joustavasti oman yksilöllisen opintopolun mukaisesti. Monipuoliset oppimisympäristöt antavat hyvät lähtökohdat ammattitaidon hankkimiseen. Ammatillisessa koulutuksessa yrittäjyys linkittyy opiskeluun koko opintojen ajan. Yrittäjyyden opintoja löytyy jokaisen tutkinnon sisällöistä niin sisäisen yrittäjyyden kuin ulkoisenkin yrittäjyyden näkökulmasta. Toimialasta riippuen Keudassa tutustutaan yrittäjyyteen käytännössä oppilaitoksen harjoitusyritysten ja asiakkaille tehtävien töiden kautta. (Keuda 2021.) Keudan Osuuskunta Yrittämö tukee yrittäjyyttä toteuttavia opiskelijoita. Osuuskunta Yrittämö toimii oppimisympäristönä opiskelijoille koko opintojen ajan, muutamasta kuukaudesta kolmeen vuoteen. Keudan opiskelijoiden yrittäjyysosaamista on toteutettu järjestämällä sekä yrittäjyysleirejä että harjoitusyrityksiä. NY-yrityksiä (Nuori Yrittäjä) on perustettu opintojen ohessa joidenkin toimialojen opiskelijoiden kanssa.

3 Opinnäytetyön tavoite ja toteutus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa Keudan yrittäjyyden oppimisympäristöjen hyvät mallit ja käytänteet. Tavoitteena oli tehdä toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tuotoksena syntyy ammatilliseen opetukseen suunnattu kartoitus eli yrittäjyysmalli. Tavoitteena oli tuoda näkyväksi hyväksi havaitut ja edistykelliset mallit, joilla yrittäjyysopetusta Keudassa toteutetaan. Hyvin toteutetut mallit dokumentoidaan, jotta ne eivät henkilöidy opettajaan eivätkä katoa, vaan ovat kaikkien Keudan opettajien ja ohjaajien saavutettavissa. Isossa organisaatiossa on haasteita tiedon jakamisessa erityisesti eri toimipisteiden sekä eri osaamisalojen välillä, johon tämä opinnäytetyö on yksi ratkaisu.

Toiminnallisessa osassa kehitetään yritysmalli ja loppuraportissa kuvataan kaikki toiminnallisen opinnäytetyön vaiheet, teoreettinen tietoperusta ja lopullinen arviointi. Viitekehys koostuu yrittäjyydestä, oppimisympäristöistä sekä oppimisesta. Lopputuloksena syntyy yritysmalli, josta voi monistaa, parastaa tai ottaa palasia omaan yrittäjyysopetukseen. Malli on sen hetkinen tilanne, eikä ole kattava otos Kaudan yrittäjyysopetuksen tavoista. Keudassa oppimisympäristöjä on varsin kattavasti ja niissä yrittäjyyttä on luontevaa oppia. Tästä työstä poissuljetaan työssäoppiminen, jota toteutetaan Keudan ulkopuolisissa yrityksissä. On myös tutkintoja tai osaamisaloja, esimerkiksi lähihoitaja, kasvatus- ja ohjausala, laboratorioala, joita Keudassa ei voi opiskella autenttisisessa oppimisympäristössä. Näiden alojen yrittäjämäinen toiminta opitaan työelämässä. Koska aloja ja käytänteitä on runsaasti, on myös hyvin paljon eri tapoja toteuttaa yrittäjyyttä.

3.1 Toteutus ja rajaus

Tässä opinnäytetyössä yhdistyy kehittämistoiminta ja tutkimuksellinen lähestymistapa. Voidaan sanoa, että kehittävässä tutkimuksessa edetään tutkimuksellisesta kysymyksen asettelusta ja menetelmistä kohti konkreettista kehittämistoimintaa (Toikko & Rantanen 2009). Työn lähestymistavaksi valittiin toimintatutkimus, jossa tutkitaan, kehitetään toimintaa sekä etsitään vaihtoehtoja. Toiminnallisessa osassa kehitetään yritysmalli ja loppuraportissa kuvataan kaikki toiminnallisen opinnäytetyön vaiheet, teoreettinen tietoperusta ja lopullinen arviointi. Viitekehys koostuu yrittäjyydestä, oppimisympäristöistä sekä oppimisesta.

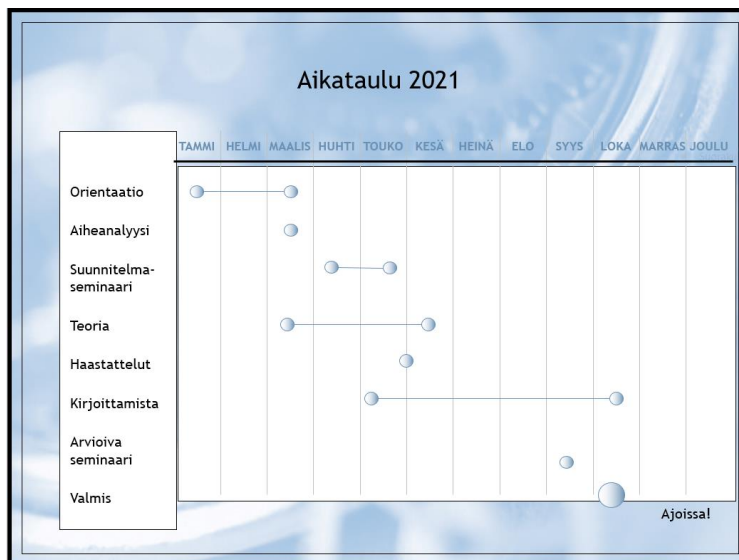
Haastattelukysymykset ovat avoimia keskustelun avauksia (Liite 2), jotta saadaan vastauksista hiljainen tieto esille ja keskustelu on avointa ilman ennakko-oletuksia. Haastattelun aluksi kartoitettiin haastateltavan toimipaikka sekä osaamisala, jossa haastateltava työskentelee. Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää: 1) miten projektissa toteutettiin yrittäjämäistä toimintaa, 2) miten se lisäsi opiskelijoiden tietämystä ja tietoisuutta yrittäjyydestä sekä 3) millaisia oppimisympäristöjä Keuda tarjoaa yrittäjyyden opiskeluun.

Erityisesti projektien vahvuudet ja hyvät käytänteet olivat dokumentoinnin kohteena sekä toimivat tavat opettaa yrittäjyyttä. Opiskelijoiden asenteeseen, motivaatioon, työllistymiseen sekä opiskelijoiden valmistamista työelämään kysyttiin. Kehittämiskohteita kartoitettiin, niin projektin kuin tulevaisuuden yrittäjyyspedagogiikan näkökulmasta.

Työ rajattiin Keudan ammatillisen koulutuksen yrittäjyysopetukseen. Haastatteluun pyydetty opettajat tai ohjaajat oli valittu Keudan kaikissa toimipisteissä toteutuneiden yrittäjyysprojektien vetäjistä. Haastatteluun kysytyt haastateltavat kartoitettiin niin, että toimipisteet ja osaamisalat olivat laajasti edustettuina. Tietoa näistä projekteista ja henkilöistä olen saanut Tiina Myrskyltä, joka on ohjannut ja avustanut näissä projekteissa.

3.2 Työn eteneminen ja aikataulu

Opinnäytetyön tekeminen alkoi tammikuussa 2021, jolloin osallistun Laurean Tutkimus- ja kehittämismenetelmät- sekä Opinnäytetyö-kurssille. Helmikuussa 2021 luin viitekehykseen soveltuvaa kirjallisuutta ja tein alustavaa suunnittelua. Maaliskuun 2021 suunnitteluvaihe sisälsi aiheanalyysin, sen esittämisen sekä toimeksiantajasopimuksen palauttamisen. Suunnitteluseminaarissa opinnäytetyö esitettiin ja jatkettiin viitekehyksen kirjoittamista. Toteutusvaiheessa kirjoitettiin tietoperustaa ja teoriaa, suunniteltiin haastattelukysymykset ja haastattelun toteutusta sekä analysointia. Heinäkuussa 2021 analysoitiin litteroitu teksti ja yhdistettiin yritysmalliksi. Elokuussa työtä kommentoivat työn ohjaajat sekä toimeksiantaja. Syyskuussa opinnäytetyö esitettiin arvioivassaseminaarissa, kirjoitettiin tiivistelmät sekä kypsyysnäyte. Lokakuussa 2021 oli työn viimeistely sekä julkaisu. Alla aikataulu (kuvio 1), jonka mukaan opinnäytetyö on valmistunut.

Kuvio 1: Opinnäytetyön aikataulu

4 Yrittäjyyden oppiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi koulutuksen yrittäjyyslinjaukset vuonna 2017, joissa yrittäjyyden edistämiseen on kiinnitetty huomioita sekä strategisella että operatiivisella tasolla (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017). Yrittäjyyttä tukeva koulutus ja oppimisympäristöt nousevat keskeiseksi näkökulmaksi kaikilla kouluasteilla. Kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella yrittäjyyttä sekä kehittää yrittäjyydessä tarvittavia tietoja ja taitoja. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017).

Suomessa opetushallitus päättää ammatillisten opintojen tutkintojen perusteet. Valtakunnalliset tutkinnon perusteet määrittelevät opetuksen sisällöt, ammattitaitovaatimukset sekä arviointikriteerit. Määräykset pyrkivät yhdenvertaistamaan opetuksen aiheet, laadun ja arvioinnin. Tutkinnon perusteet uudistetaan alakohtaisesti määräajoin, noin kahdeksan vuoden välein. Yrittäjyyden opetusta sisältyy tutkintokohtaisesti ammatillisiin aineisiin sekä kaikille yhteisissä tutkinnon osissa (YTO-opinnot) sisältyvän pakollisen yrittäjyyden ja yrittäjämäinen toiminta opintoihin yhden osaamispisteen (osp) osalta. (ePerusteet 2021.)

Ammatillinen perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista (145 osaamispistettä) sekä yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä). Yhteiset tutkinnon osat, lyhenteenä YTO-opinnot, ovat kaikille pakollisia ja ne sisältävät yleisiä työelämässä ja opinnoissa tarvittavaa osaamista. Yhteiset tutkinnon osat ovat viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (11osp), matemaattis- luonnontieteellinen osaaminen (6osp) sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen (9osp). Yhteisten tutkinnon osien osaamisesta 26 osaamispistettä on kaikille yhteistä pakollista osaamista. Lisäksi perustutkintoon sisältyy yhteisten tutkinnon osien valinnaisia osaamistavoitteita yhdeksän osaamispisteen verran. (ePerusteet 2021.)

Opiskelijoiden yrittäjämäinen toiminta on ohjattua ja organisoitua. Yrittäjyyden opinnot lähtevät opiskelijoiden motivaatioista, toiveista ja tavoitteista. ” Koulutuksessa tuetaan seuraavia tavoitteita: opiskelijoiden osallisuus, itsetunnon vahvistaminen, mahdollisuuksien kartoittaminen, kokeileminen ja kehittäminen, päätöksenteon harjoittelu, uskallus tarttua uusiin asioihin virheitä pelkäämättä, tavoitteellinen ja tuloksellinen opiskelu, yhteistyön sekä verkostojen kehittäminen sekä yrittäjyyteen orientoituminen.” Opiskelijoita ohjataan löytämään tietoa yrittäjyyden tukipalveluista sekä yrityshautomopalveluista. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017).

Yritysten ja yrittäjyyttä tukevien organisaatioiden kanssa tehdään monipuolisesti yhteistyötä. Opiskelijat ovat mukana yhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Opintoihin liitetään yritysvierailuja yrityksissä tai yrittäjät tulevat kertomaan oman yrittäjätarinansa sekä yrityksen liikeidean. Alumnitoimintaa hyödynnetään yrittäjätarinoissa. Yhteistyötä voidaan tehdä myös erilaisissa projekteissa. Projektit voivat olla päivän mittaisia tai pitempiä toteutuksia. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017).

4.1 Yrittäjyys

Yrittäjyys on ajattelu- ja toimintatapa sekä tapa suhtautua työntekoon. Yrittäjyyttä ja yrittäjämäisyyttä tarvitaan, kun työskennellään omassa yrityksessä, mutta myös työntekijänä toisen palveluksessa. Yrittäjä hankkii toimeentulonsa yritystoiminnalla ja useimmiten työskentelee omassa yrityksessään. Yrittäjyys on mahdollisuuksien huomiointia ja mahdollisuuksiin tarttumista sekä kykyä muuttaa ideat sellaiseksi toiminnaksi, joka voi tuottaa taloudellista, kulttuurista, sosiaalista ja yhteiskunnallista arvoa. Yrittäjyyttä ja yrittäjyysmäisyyttä voi opiskella ja oppia. Yrittäjyys sisältää luovuuden, innovaatiokyvyn, riskienhallinnan ja vastuullisuuden. Tarvitaan myös kyvyä suunnitella, asettaa tavoitteita ja johtaa toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. (Yes-verkosto 2021.)

Suomen Yrittäjät kertovat, että yrittäjyydellä on yhteiskuntaa, organisaatioita ja markkinoita uudistava ja elvyttävä voima. Yrittäjyydellä on keskeinen rooli talouskasvun rakentajana ja yrittäjyyden kautta luodaan uusia työpaikkoja. Yrittäjäksi lähteminen on tapa työllistää itsensä, toteuttaa unelmiaan, kehittää osaamistaan sekä ratkoa haasteita. Muuttuvassa ja globalisoituvassa maailmassa yrittäjämäiset taidot ovat tarpeen toimiipa sitten yrittäjänä tai työntekijänä. (Suomen Yrittäjät 2021.)

Yrittäjyysvalmiuksien merkitys korostuu työelämän muutoksessa. Muuttuvassa maailmassa töitä tehdään useimmiten lyhyissä työsuhteissa tai sivutoimisesti, rinnakkain toisen työn kanssa. Työn tekeminen ei ole enää sidottua aikaan tai paikkaan, etätöitä tehdään lähes kaikilla aloilla. Yrittäjyys mahdollistaa itse oman työpaikan luomisen. Yrittäjyyden eri muodot tuovat vaihtoehtoja. Yritysmuotoja ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi, osakeyhtiö, osuuskunta, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Yleisimmät yritysmuodot ovat toiminimi ja osakeyhtiö. (Uusyrityskeskus 2021.) Osuuskunta mahdollistaa kevyen aloituksen yrittäjyyteen (Yritä.fi 2021.) Siinä yrityksen hallinto on luotu mahdollisimman helpoksi. Laskutuspalvelut ovat monelle ensimmäinen kontakti yrittäjämäiseen toimintaan.

Työtehtävät ovat myös muutoksessa, jotka mullistavat tulevaisuuden. Tuskin vielä tiedämme, millaisessa ympäristössä tai millaisessa työtehtävässä työskentelemme 20 vuoden kuluttua. Uusia työtehtäviä ja ammatteja innovoidaan tai niitä syntyy sattumalta, useimmiten teknologian kehittymisen myötä. Yrittäjämäinen toiminta on osa nykyajan työntekijän vahvuuksista. Vaikka yrittäjyys ei olisi suunnitelmissa, useimmiten työelämä vaatii sisäistä yrittäjyyttä, asiakaspalvelutaitoja sekä asiakassuhteen merkityksen ymmärtämistä. Yhä useammin työntekijältä odotetaan oman alan ja ammatin substanssiosaamisen lisäksi yritystoiminnan perusteiden ja talouden ymmärtämistä. (Suomen Yrittäjät 2021.)

4.2 Yrittäjyyskasvatus

Ammatillisessa koulutuksessa yrittäjyyskasvatuksen yhtenä tavoitteena on, että opiskelijat omaksuvat yritteliään elämänasenteen kaiken toimintansa pohjaksi. Tavoitteen saavuttamisella on myös laajemmat yhteiskunnalliset vaikutukset, jotka tulevat esiin aktiivisena kansalaisuutena, sisäisenä yrittäjyytenä ja monimuotoisena yrittäjyyden kasvuna. (Peltonen 2014). Yrittäjyyskasvatus on osa työelämätaitoja. ” Ammatin ydinosaamisen lisäksi tulee hallita kieli-taito, tieto- ja viestintätaitojen osaaminen, monikulttuurisuuden ymmärtäminen, ympäristö-asiat sekä kestävä kehityksen periaatteet, johtamistaidot, itsensä johtaminen, liiketalous, verkostoituminen, työlainsäädäntö, yleinen lainsäädäntö sekä sopimusoikeus.” (Taipale-Lehto 2012.)

Yrittäjyyskasvatus antaa tulokulman yrittäjyys- ja työelämätaitojen harjoitteluun oppilaitoksissa. Yrittäjyyskasvatus on tullut opetussuunnitelmiin 1990-luvulla. Yrittäjyyskasvatus ei ole yksittäinen oppiaine, vaan sen tarkoituksena on näkyä läpileikkaavana kaikkialla opetuksessa. Jokaisen opettajan ja koulutuksen järjestäjän on mietittävä, mitä yrittäjyyskasvatus merkitsee hänen opetuksessaan tai koulussaan. Oppilaitokset voivat rakentaa yrittäjämäistä toimintakulttuuria ja toteuttaa yrittäjämäistä pedagogiikkaa. (YES-verkosto 2021.)

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on oppia yrittäjyydestä ja yrittäjämäisestä toiminnasta sekä antaa valmiuksia toimia yrittäjänä. Yrittäjyyskasvatuksen tarkoituksena on rohkaista yrittäjämäiseen asenteeseen ja ajatteluun. Yrittäjämäinen pedagogiikka on opiskelijalähtöistä toiminnallista ja ilmiöpohjaista tekemistä. Toiminnallisuus kohdistetaan oikeisiin työtehtäviin aidoissa työpaikoissa ja -tilanteissa. Vuorovaikutustilanteissa harjoitellaan myös ongelman ratkaisutaitoja. Sisäinen yrittäjyys tarkoittaa yrittäjämäistä ajattelu- ja toimintatapaa organisaatiossa eli yksilö toimii yrittäjämäisesti työyhteisössään. Ulkoinen yrittäjyys merkitsee oikean yrityksen perustamista sekä käytännön toimimista yrittäjänä. (YES-verkosto 2021.)

Yrittäjyyskasvatus ei ole vain yrittäjäksi kasvattamista, vaan tavoitteena on kokonaisvaltainen asenteen ja taitojen kehittäminen. Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on myös saada aikaan uutta yrittäjyyttä yhteiskunnassa ja kehittää yrittäjämäistä toimintakulttuuria. Yrittäjyyskasvatusta tukee tekemällä oppiminen, kokeilukulttuuri, projektioppiminen sekä yhteistyö työelämän, sidosryhmien ja muiden yrittäjyyttä tukevien toimijoiden kanssa. Yrittäjyyskasvatus kannustaa yrittäjyyteen ja antaa tietoja ja taitoja, jotta opiskelijat pärjäävät työelämässä ja löytävät paikkansa työelämässä. (YES-verkosto 2021.)

4.3 Yrittäjyyskasvatus Keudassa

Keudassa yrittäjyyskasvatusta opetetaan integroituna ammatillisiin aineisiin sekä yrittäjyysopintoina tutkinnon sisällä. Kaikissa ammatillisissa tutkinnon perusteissa pakollisena ns. ytoaineena on Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta 1 osp. Pakollista yto yrittäjyyttä voivat opettaa yto-opettajat tai ammatilliset opettajat.

Yrittäjyyskasvatuksen integrointi ammatillisiin aineisiin on erityisen vaivatonta palvelualoilla, joissa se linkittyy suoraan ammattiin. Aloilla, joissa yrittäjyys on vielä pienimuotoista, aihe on haastavampaa ottaa osaksi opetusta. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteet sekä taidealat. Osassa tutkinnoista on valinnaisia opintoja Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp sekä Yrityksessä toimiminen 15 osp, jotka ovat ammatillisia ja alakohtaisia opintoja. Yrittäjyyskasvatus on näissä opinnoissa laaja-alaista ja monipuolista.

Kaikilla on mahdollisuus kokeilla yrittäjyyttä opintojen aikana. Keudassa voi valita yrittäjyyden kurseja oman opintopolun mukaisesti. Opiskelijayrittäjyys on mahdollista sisällyttää opintoihin. Jokaiselle opiskelijalle tehdään henkilökohtainen opintojen etenemissuunnitelma (HOKS), jolloin kartoitetaan pakollisten opintojen järjestys ja valinnaisten opintojen valinta kiinnostuksen mukaan. Opiskelijoita motivoidaan yhdistämällä opittavat asiat oppijoiden omiin kiinnostuksenkohteisiin ja vahvuuksiin. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan omasta osaamisestaan sekä oma-aloitteisuutta tuetaan. Opiskeluiden aikaiset yrittäjyysprojektit haastavat opiskelijoita kokeilemaan erilaisia asioita käytännössä. Nämä kokeilut antavat autenttisen kuvan yrittäjämäisestä toiminnasta.

Opiskelijayrittäjyys on kokeilukulttuuria, joka syntyy halusta, rohkeudesta ja mahdollisuuksista kokeilla uusia toimintatapoja. Kokeilukulttuuri on uuden ajattelun kehittämistä, tekemällä oppimista, onnistumisen sekä epäonnistumisen kautta. Syntyneitä ideoita kokeillaan käytännössä jo prosessin alkuvaiheessa. Kokeilukulttuurissa kokeilulla on alku sekä loppu. Kokeilukulttuuri edellyttää vuorovaikutusta, oppimista, osallistamista sekä uudenlaisten verkostojen luomista ja hyödyntämistä. Kokeilukulttuurissa ylitetään silloja sekä haastetaan valmiita käytänteitä ja rakenteita. (YES-verkosto 2021.)

Keudassa yrittäjyyskasvatusta toteutetaan alakohtaisesti hyvin eri tavoin. Harjoitusyritykset, osuuskunta Yrittämö ja NY-yritykset ovat olleet käytössä erityisesti hius- ja kauneudenhoitoalalla sekä autopuolella. Kesäamukset ovat niin ikään olleet edellä mainittujen alojen kesäyrittäjyyden oppimispaikkoja. Kesällä 2021 Keudassa aloitti koirahoitola Haukkula sekä katuruokaa tarjoava Gastrobiili. Keuda ja lähiseudun toisen asteen oppilaitokset ovat järjestäneet yhteisiä yrittäjyysleirejä. Yhteistyössä lukioiden ja toisen koulutuksenjärjestäjän opettajien kanssa yrittäjyysleirien järjestämisen vastuuta on jaettu. (Keuda 2021.)

5 Oppimisympäristöt ja oppiminen

Oppimisympäristö on kokonaisuus, joka sisältää fyysisen ympäristön, psyykkiset tekijät sekä sosiaalisen suhteet. Hyvässä oppimisympäristössä yhdistyvät fyysinen ulottuvuus ja teknologia, ja ne edesauttavat oppimisympäristön psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuksien kehittämistä. Hyvässä oppimisympäristössä vuorovaikutus vaikuttaa positiivisesti oppimiseen. Oppimiseen ja oppimistuloksiin vaikuttavat oppimisympäristön eri ulottuvuudet ja opiskelijoiden käsitys heidän oppimisympäristöstään. (Savander-Ranne, Lindfors, Lankinen & Lintula 2013, 4, 14.)

”Hyvä opetus on sujuvaa, hallittua ja perusteellisesti suunniteltua” (Poikela & Poikela 2008, 48). Opetuksen tavoite on oppiminen. Oppiminen on tiedon lisääntymistä, osaamisen kehittämistä ja ymmärtämistä. Oppimisen prosessi etenee jokaisella yksilöllä eritahtisesti, jota opiskelijan omat polut tukevat. Oppimisteorioita ja -näkömääksiä on useita. Kognitiivisessa oppimisenäkemyksessä oppiminen alkaa havainnoinnista ja tiedon vastaanottamisesta, valikoinnista, tulkitsemisesta, aktiivisesta ajattelusta ja tiedon prosessoinnista. Aikaisemmat kokemukset vaikuttavat oppijan oppimiseen ja muistamiseen. Oppiminen merkitsee muutosta oppijan tietorakenteessa. Konstruktiivisen oppimisenäkemyksen mukaan oppiminen on tulkinta-prosessi, jossa tietoa aktiivisesti rakennetaan. (Poikela 2005,13; Savander-Ranne ym. 2013 14-15.)

Konstruktiivisessa oppimisenäkemyksessä oppimisympäristö on joustava, avoin ja oppijaa ohjataan aktiivisesti etsimään tietoa ja muodostamaan omia tietorakenteitaan. Opiskelijakeskeisyys korostuu konstruktiivisessa näkömääksessä ja se tarjoaa mahdollisimman aidon oppimisympäristön. Sosiokulttuurinen konstruktivismi käsittelee tiedonmuutosta ja oppimista sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä. Oppijoiden tulisi hakeutua yhteisölliseen toimintaan ja oppimistilanteisiin, joissa he voivat kehittää omaa osaamistaan ja kasvuun. Hyvässä oppimisympäristössä pystytään yhdistämään näiden kaikkien oppimisenäkemyksien vahvuudet osaamistavoitteiden mukaan, sekä säädellä eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa oppimista siten, että oppiminen tehostuu. (Poikela 2005,13; Savander-Ranne ym. 2013 15-16.)

5.1 Ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöt

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2017 julkaisussa koulutuksen yrittäjyyslinjaukset kannustivat ammatillisia oppilaitoksia kehittämään monipuolisia yrittäjyyden oppimisympäristöjä. Kokeilukulttuuria vahvistetaan sekä yksilöiden, että organisaatioiden tasolla. Oppimisen eri osa-alueita, eri oppiaineita ja aloja yhdistäviä yrittäjämäisiä oppimisympäristöjä vahvistetaan. Yrittäjämäisissä oppimisympäristöissä tavoitteena on luoda ympäristö, jossa oppijat omaksuvat yrittäjämäistä asennetta, tietoja ja taitoja. Toiminta niissä rakentuu usein oppijan itse muotoilemille ongelmille, niiden ratkaisuille ja vuorovaikutukselle. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017).

Monipuoliset oppimisympäristöt ovat kehittämisen tukena ja mahdollistavat autenttisia kokemuksia yritystoiminnasta sekä aidoista asiakastilanteista. Yrittäjyyden oppimisympäristöjä ovat ammatillisten oppilaitosten omat yritykset ja asiakkaita palvelevat oppimisympäristöt (esim. kampaamot), osuuskunnat ja harjoitusyritykset, yritysten kanssa tehtävät projektit, Yrityskylä, NY Vuosi yrittäjänä sekä yrittäjyys osana Skills- ja taitajatoimintaa. Yrittäjyyden oppimisympäristöt voivat olla myös virtuaalisia. Yrittäjämäiset oppimisympäristöt ovat avoimia, ja ne ovat usein oppilaitoksen ulkopuolella. Eri alojen välinen yhteistyö oppimisympäristöissä on vasta aluillaan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017).

Kehittyvissä ja innovatiivisissa oppimisympäristöissä ja -tilanteissa tuetaan yrittäjyyden oppimista. Digitalisaatio sekä pelillistäminen tukevat yrittäjyysmäisyyden ja yrittäjyyden vahvistamista sekä saavutettavuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on saada jokaiselle oppijalle vähintään yksi yrittäjyyskokemus vuosittain. Yrittäjyys esimerkiksi voisi toteutua mini- tai harjoitusyrityksissä, osuuskunnassa tai oikeissa yrityksissä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017).

5.2 Keudan oppimisympäristöt

Kaikkiin ammatillisiin opintoihin sisältyy työpaikalla tapahtuvaa oppimista, joka suoritetaan joko Keudan yrityksissä tai Keudan sopimuskumppaneiden yrityksissä erillisellä koulutus sopimuksella. Toimipisteissä toteutetaan yrittäjyyttä eri oppimisympäristöissä ja monin eri tavoin toteutettuna. Alla olevassa kuviossa (kuvio 2) on lueteltu Keudan palvelut, joissa opiskelijat opiskelevat yrittäjyyttä. Keudalla on mm. kampaamo, kauneushoitola, pesula, puutarhamyymälä, autokorjaamo, valokuvauspalvelu ja audiovisuaalinen viestintä, ompelimo, rakennusyritys (mm. asuntomessutalo), useampi ravintola, gastrobussi, panimo, leipomo, koirahoitola sekä Keudatalon tapahtumapalvelut. (Keuda 2021.) Keudan palvelut ovat kaikkien kuluttajien saatavilla ja niistä lisätietoa löytyy Keudan verkkosivuilta www.keuda.fi/palvelut.

Kaikki palvelut

Hius ja kauneus

Tekstiilihuolto

Kukka- ja puutarhamyymälä

Auto- ja pienkonekorjaus

Kulttuuri- ja media-alan palvelut

Vaatetusompelu

Rakennus- ja sisustuspalvelut

Metallityöt

Valtra-huolto

Opiskelija- ja henkilöstöravintolat

Opetusravintolat ja juhlapalvelut

Kokous- ja tapahtumapalvelut

Panimo

Saaren koirahoitola

Kuvio 2: Keudan palvelut

Keudalla on oma pedagoginen Osuuskunta Yrittämö, johon jokainen opiskelija voi liittyä ja toimia sillä opiskeluidensa ajan. Osuuskunta Yrittämö tukee omaa yrittäjyyttään suunnittelevia opiskelijoita tarjoamalla turvallisen ja aidon oppimisympäristön. Osuuskunta tarjoaa opiskelijalle paikan markkinoida ja myydä omaa osaamistaan, tuotteita tai palveluita. Osuuskunnan kautta hoidetaan laskutus, arvonlisävero sekä vakuutukset. Verotus muodostuu jokaisen opiskelijan henkilökohtaisen verotuksen mukaan, jonka opiskelija hoitaa verottajan kanssa. Osuuskunta opettaa opiskelijalle, miten hoidetaan yhteiskunnan velvoitteet ehkäisten harmaata taloutta. Osuuskunta Yrittämön kautta voi ostaa tuotteita tai palveluita, joiden taitajia osuuskunnassa sillä hetkellä on. Kaikissa yllä mainituissa palvelupaikoissa voi toimia samanaikaisesti opiskelijoita, jotka tekevät opintojaan perinteisesti tai heitä, jotka tekevät työnsä osuuskunnan kautta. Osuuskunnan kautta työtä tekevät opiskelijat tienaaavat itselleen osan tuloista sovitun prosentin mukaan. (Keudan vuosikatsaus 2020).

Keudan opiskelijoiden yrittäjyysosaamista on toteutettu järjestämällä yrityspäiviä sekä 10 h-, 12 h-yrittäjyysleirejä että 24 h-yrittäjyysleiri. NY-yrityksiä (Nuori Yrittäjä) on perustettu opintojen ohessa joidenkin toimialojen opiskelijoiden kanssa. (Keudan vuosikatsaus 2020).

6 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät

Toiminnalliseen tutkimukseen yhdistyvät tutkitun tiedon tuottaminen ja muutoksen aikaansaaminen käytännössä. Toimintatutkimuksessa toimitaan käytännön ongelman ratkaisemiseksi ja hankitaan tieteellisesti mielenkiintoista sisältöä. Toimintatutkimuksen avulla etsitään ratkaisuja ongelmiin, ovat ne sitten ammatillisia, teknisiä, yhteiskunnallisia, sosiaalisia tai eettisiä. Toimintatutkimuksessa oleellista on se, että tutkittavat eli käytännössä toimivat ihmiset

otetaan aktiivisiksi osallisiksi tutkimukseen mukaan. Kehittämiseen pyrkivän päämäärän vuoksi toimintatutkimus sopii hyvin tähän opinnäytetyöhön. (Järvinen & Järvinen 2004,128.)

Toiminnalliseen opinnäytetyöhön kuuluu toiminnallinen osuus ja dokumentin ja arvioinnin sisältävä raportti. Toiminnallisella opinnäytetyöllä pyritään ohjeistamaan, opastamaan, järjestämään ja järjeistämään käytännön toimintaa. Toiminnallisen opinnäytetyön avulla päästään kehittämään käytäntöä palvelevaa tuotetta. (Saastamoinen, Vähä, Ypyä, Alahuhta & Päätalo 2018.)

6.1 Laadullinen tutkimus sekä tutkimusongelma

Ojasalon, Moilasen ja Ritalahden (2018, 58-60) mukaan toimintatutkimus on osallistavaa tutkimusta, jolla pyritään saamaan aikaan muutosta ja ratkaista ongelmia. Toimintatutkimuksessa haetaan ratkaisuja käytännön ongelmiin. Toimintatutkimusta voidaan käyttää myös silloin, kun halutaan lisätä työskentelyyn uusia näkökulmia, parantaa kommunikaatiota työntekijöiden ja tutkijoiden välillä ja antaa mahdollisuus uudelle tavalle ratkaista ongelmia. (Ojasalo ym. 2018, 58-60.)

Laadullisten tutkimusmenetelmien tarkoitus on hankkia suppeasta kohteesta paljon tietoa ja näin auttaa kokonaisvaltaisemmin ymmärtämään tutkimuskohdetta ja ilmiötä. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksen on tuottaa uutta tietoa (Ojasalo ym. 2018, 105). Heikkilän (2014) mukaan, yksi laadullisen tutkimuksen oleellisista eroista on se, että se vastaa kysymyksiin miksi, miten ja millainen. Laadullinen tutkimus artikkeli pyrkii ymmärtämään luottamusta, johtamistyyliä ja eri sukupolvia työpaikalla.

6.2 Teemahaastattelu

Teemahaastattelut muodostuvat ennalta määritellyistä teemoista ja aiheista sekä niihin liittyvistä tarkentavista kysymyksistä. Haastatteluun valitut teemat ja kysymykset rakentuvat ennalta määrittelystä viitekehystä ja perustuvat teoreettisiin lähtökohtiin sekä tutkittavan toiminnan tavoitteisiin. Teemahaastattelussa korostuu tutkimukseen osallistuvan yksilön omat kokemukset ja tulkinnat tilanteesta. Tämän aineistonkeruumenetelmän tarkoituksena on muodostaa selkeitä ja merkityksellisiä vastauksia, jotka edesauttavat tutkimuskysymykseen vastaamista. Teemahaastatteluiden onnistumisen ja eettisyyden kannalta on tärkeää, että haastattelussa esitetyt kysymykset ovat avoimia tai puoliavoimia, jotta haastateltavan on helppo kuvata kokemuksiaan laajasti. Näin toimimalla haastattelija pitää haastattelun mahdollisimman puolueettomana ja johdattelemattomana. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 75-76.)

Teemahaastattelun osallistujat valitaan tarkoituksenmukaisesti, jotta haastateltavilla on omakohtaista kokemusta tutkittavasta ilmiöstä. Kokemukset muodostuvat haastateltavien ajatuksista, tuntemuksista sekä kokemuksista. Teemahaastattelussa korostuu haastateltavien

oma kokemusmaailma ja tuo erittäin hyvin tutkittavien äänen kuuluviin. Itse haastattelussa saatu tieto on sidoksissa siihen tutkimukselliseen ympäristöön, jota tutkitaan. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 47- 48; Kylmä & Juvakka 2007, 79-80.)

6.3 Tietopohja ja haastattelun runko

Keudan yrittäjyyskoordinaattori Tiina Myrskyn kanssa kartoitettiin hyviä ja esimerkillisiä yrittäjyysopetuksen malleja käyttäneitä opettajia ja ohjaajia Keudassa. Ennen haastatteluita haastateltaviksi haluttaville henkilöille lähetettiin sähköpostitse haastattelupyyntö (liite1). Haastatteluun suostuneille henkilöille lähetettiin etukäteen haastattelurunko, jotta he ehtivät pohtia etukäteen näkemyksiään haastattelun teemaan liittyen. Haastattelut järjestettiin touko- ja kesäkuussa 2021 Teams-videotapaamisina tai puheluina, ja haastattelut nauhoitettiin. Haastatteluun varattiin aikaa tunti haastateltavaa kohden. Nauhoitetut haastattelut litteroitiin Word sanelu- toiminnolla, ja litteroitu aineisto koodattiin teemoittain aineistolähtöisesti. Tämän jälkeen tutkimusaineistoa analysoitiin käyttäen sisällönanalyysin menetelmää. Analysoidusta aineisto koottiin yritysmalli. Haastattelutallenteet ja -materiaalit tuhottiin, kun opinnäyte työ oli valmis, eikä niitä käytetty mihinkään muuhun tarkoitukseen. Haastateltaville lähetettiin liitteenä oleva haastattelun runko (liite 2). Haastattelijalla oli laajempi haastattelupohja, jossa olivat alkutiedot sekä tarkentavia kysymyksiä (liite3).

6.4 Litterointi, koodaus sekä sisällönanalyysi

Litterointi toteutetaan Wordin sanelu- toimintoa apuna käyttäen. Haastattelu tallennettiin suoraan tietokoneelle ja puhelimelle. Haastateltavat henkilöt ovat litteroidussa aineistossa erotettavissa toisistaan värikoodein, jotta heidän henkilöllisyytensä ei ole tunnistettavissa. Koodauksessa aineistosta etsittiin yrittäjäprojektien toteutusmallit, vahvuudet ja kehittämis-kohteet, jotka kuvataan yrittäjyysmalliksi. Lisäksi aineistosta tutkittiin mikä vaikutus yrittäjyysprojektilla oli opiskelijoiden yrittäjyystietouteen, työelämälähtöisyyteen sekä opiskelijoiden asenteisiin ja motivaatioon yrittäjyyttä kohtaan.

Sisällönanalyysi ei pohjaudu mihinkään tiettyyn teoreettis- metodologiseen ajattelumalliin, eikä sille löydy mitään yhteisiä sääntöjä, eivätkä sitä ohjaa mitkään tietyt menetelmälliset käsitteet. Yleisajatuksena sisällönanalyysissa kuitenkin on, että sen avulla pyritään vastaamaan kysymyksiin, mikä aineistossa on kiinnostavaa ja mitä samanlaisuuksia sekä eroavaisuuksia se sisältää. (Vuori 2021). Sisällönanalyysin tavoitteena oli luoda kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Tulokset ryhmiteltiin sen pohjalta, kuinka kauan ne ajallisesti kestivät.

6.5 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön prosessin ja rakenteen eettisyyden kannalta on tärkeää kiinnittää huomiota opinnäytetyön aiheen valintaan, rajaukseen ja näiden perusteluihin, tutkimuksen ongelman

asetteluun sekä tutkimuksessa käytettävien menetelmien valintaan (KAMK 2021). Tässä opinnäytetyössä käytettiin hyvää tieteellistä käytäntöä. Toimeksiantajan kanssa sovittiin yhteisistä säännöistä ja näin pyrittiin vähentämään ristiriitoja. Opinnäytetyön tutkimustulosten ja yritysmallin käyttöoikeuksista sovittiin toimeksiantajan kanssa etukäteen. Toimeksiantaja kanssa käytiin läpi käytettävä tausta-aineisto ja varmistettiin sen käyttöoikeus. Sovittiin myös henkilötietojen käyttöoikeudesta. Opinnäytetyössä kiinnitettiin huomiota henkilösuojakäsittelyyn ja tietosuojan toteutumiseen. (Arene 2020.)

Laadullisen ja aineistolähtöisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa kiinnitettiin huomiota koko tutkimusprosessiin, miten kerätään tutkimusaineistoa, miten aineistoa analysoidaan sekä miten tutkimustulokset raportoidaan. Tutkimuksen tulee täyttää totuusarvon, sovellettavuuden, pysyvyyden sekä neutraalisuuden kriteerit sekä olla luotettava. Aineistolähtöisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa tulee huomioida, että tutkimus on aina tutkijan näkemys asiasta sekä sidoksissa sen kontekstiin. Työn tekijän tulee suojella tutkimuksen kohdetta vahingoittumiselta, ja käsitellä, säilyttää sekä hävittää tutkimusaineisto siten, että aineisto säilyy täysin luottamuksellisena. (Hyväri & Vuokila-Oikkonen 2020; KAMK 2021.)

Opinnäytetyön tekijä ottaa vastuun julkaistun tutkimuksen sisällöstä ja sen tuloksista. Työn tekijällä tulee olla lupa tutkimusaineistojen käyttämiseen, ja hänen tulee kiinnittää huomiota aineiston keruun ja käsittelyn, tutkimustulosten tulkinnan ja käytön sekä tulosten raportoinnin ja julkistamisen eettisyyteen. Opinnäytetyön teokselliset tekijänoikeudet ovat lähtökohdaisesti työn tekijällä, joskin oikeudet saattavat kuulua myös jollekin toiselle taholle, kuten työn toimeksiantajalle, mikäli työ on toteutettu yhteistyössä toisen tahon kanssa. Myös tutkimuksen tuloksena syntyneitä aineistoja saattaa koskea tekijänoikeussuoja. Opinnäytetyö on julkinen asiakirja, ellei erikseen ole säädetty salaiseksi, eikä se saa sisältää salassa pidettävää aineistoa, kuten henkilötietoja tai liike- tai ammattisalaisuuksia. Seminaarit, joissa opinnäytetyötä esitellään ovat julkisia. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2006, 28.)

7 Tutkimuksen tulokset ja analysointi

Haastattelu toteutettiin videosovellus Teamsin välityksellä touko- ja kesäkuussa 2021. Aikaa haastatteluun varattiin yksi tunti. Haastateltavat olivat saaneet haastattelurungon kysymykset noin viikkoa aikaisemmin. Haastatteluun osallistui kahdeksan opettajaa/ohjaajaa. Haastattelukutsu lähetettiin 13 opettajalle /ohjaajalle. Haastatteluun vastanneet edustivat kuutta eri Keudan yksikköä ja seitsemää eri alaa. Aloista mukana olivat liiketalous, ravintola-catering, autonasennus, sosiaali- ja terveysala, tietojenkäsittely ja tietoliikenneala, hius- ja kauneudenhoitoala sekä taideala. Haastatteluista tehtiin kooste, josta löytyi yhtäläisyyksiä, jotka yhdistettiin ja koostettiin käytössä olevaksi toimintamalliksi. Haastattelussa kerättiin

erityisesti hyviä käytänteitä ja vahvuuksia, joita kannattaa käyttää. Kehityskohteet kerättiin yhteen, eikä niitä ole eritelty mihin toteutukseen ne liittyvät.

7.1 Haastattelututkimuksen tulokset

Haastateltavilta kysyttiin seuraavat avoimet kysymykset: 1. Miten toteuttamanne yrittäjyysprojekti lisäsi opiskelijoiden tietoutta yrittäjyydestä? Kysymykseen tuli vain positiivisia vastauksia. Yrittäjyysprojektit kasvattivat opiskelijoiden tietoisuutta yrittäjyydestä, antoivat rohkeutta ottaa asioista selvää sekä toivat opiskelijoiden omia vahvuuksia esille.

” Yrittäjyysopinnot opettivat yrittäjyyden moninaiset ja yksilölliset kasvot.”

” Glamour ja uskomukset katosivat ja tilalle tuli realistinen kuva yrittäjyydestä.”

” Sisäisen yrittäjyyden merkitys sekä asiakaspalvelun tärkeys ymmärrettiin.”

Kysymykseen 2, Miten yrittäjyysprojekti valmisti opiskelijoita työelämään kysymykseen kaikkien vastanneiden mielestä erittäin hyvin. Työelämävalmiudet kasvoivat, ammatti-identiteetti vahvistui sekä yrittäjyys koettiin omakohtaisesti ja realistisesti. Haastateltavat kuvaavat yrittäjyyden ja sen oppimisen merkityksiä opiskelijoille. Opiskelijoiden omia vahvuuksia tuotiin esiin, joka myös kohotti itsetuntoa ja opetti vuorovaikutustaitoja.

” Vahvasti työelämätaitoja, erityisesti vastuunkantoa ja pelisilmää uusiin tilanteisiin ja asiakkaiden kohtaamiseen. ”

” Tämä toimi samalla uraohjauksena.”

” Yrityksen taloudenhoito ja tuloksen tekeminen olivat uusia asioita, joiden ymmärtäminen helpottui. Harhakäsityksiä oli, että kaikki tulot tulevat yrittäjälle, eikä menoja ja pakollisia kuluja osattu huomioida.”

” Työn arvostus nousee, kun saa itse palkkaa tekemästään työstä.”

” Onnistumisen tunteet koettiin tärkeiksi.”

Kysymykseen 3, Millaisen oppimisympäristön Keuda tarjosi opiskelijoille? Oppimisympäristönä käytettiin yrittäjyyspäivää ja -leirejä, pop up-tapahtumia sekä osuuskuntaa. Todellinen aito ympäristö, jossa asiakkaat löytävät palvelut opiskelijoiden suunnittelemien mainosten ja esim. sähköisen ajanvarauksen perusteella. Palvelu toteutettiin aidossa ympäristössä, oikeille maksaville asiakkaille, joiden toiveita kuunneltiin ja asiakaspalautteesta otettiin opiksi.

”Osuuskunnan jäsenenä opiskelija sai osan tuotosta itselleen.”

”Oikeeta yrittäjyyttä, näitä enemmän.”

”Upeita uusia paikkoja, tutustui muihin toimipisteisiin ja opiskelijoihin”

”Verkostoiduttiin oikean työelämän kanssa.”

Kysymykseen 4, Miten olette projektissa toteuttaneet yrittäjämäisestä toimintaa? Monenlaista yrittäjyystoimintaa on järjestetty: yrittäjyysluentoja, yrittäjyyspäivää, yrittäjyysleiriä, pop-up- tapahtumia, Keudan palvelupisteissä omia harjoitusyrityksiä, NY- ja osuuskunta yrittäjyyttä sekä yto-opintoja yhdistetty yrittäjyyteen.

”Todella kiva kun on monia tapahtumia. Ei tuu tylsää.”

”Tulee oikea kuva, kun yritystoiminta on pitkäkestoista ja huomaa, että aina ei mene yhtä hyvin. Miten erilaisia päivät ja tilanteet ovat.”

”Onneksi on opettaja aina paikalla, ei tarvi pärjätä yksin.”

”Saa harjoitella kädentaitoja oikeesti.”

”Opiskelijat kuuntelivat hiljaa entisen opiskelijan yrittäjyystarinaa. Totesivat, että meidänkin pitäisi uskoa omiin taitoihin.”

”Hauskaa tehdä ja saada hyvää palautetta.”

Kysymykseen 5, Mitkä olivat projektin vahvuudet ja hyvät käytänteet? Kaikkien vastaajien mielestä opiskelijälähtöisyys ja kiinnostava tekeminen edesauttoivat oppimista. Puolet haastateltavista koki, että opiskelijoiden työllistymismahdollisuudet paranivat. Kanta-asiakkaat löysivät opiskelijoiden palvelut, jolloin hyvin tehty työ toi asiakkaat uudelleen yritykseen. Yhteisopettajuus, yrittäjyysvalmentaja/-opettajan saaminen opetuksen avuksi laajensi opetuksen näkökulmia. Sometaidot olivat tärkeitä ja opiskelijat olivat tyytyväisiä, kun ne olivat heillä hyvin hallussa.

”Toiminnallisuus sai opiskelijat syttymään.”

”Antoisaa oli saada toinen opettaja ja toteuttaa yhteisopetusta. Ihailin erityisesti toisen opettajan ryhmäytymiseen liittyviä taitoja”

Kysymyksessä 6, kysyttiin Mitkä ovat projektin kehittämiskohteita? Aina ei koettu koulun tuttuja tiloja motivoivaksi paikaksi oppia uutta, koettiin mielekkääksi viettää päivä muussa toimipisteessä tai koulun ulkopuolella. Markkinoinnin tärkeys huomattiin, kun asiakkaita ei ollut riittävästi. Puhelimeenvastaaminen vastaaminen pelotti, erityisesti tilausten vastaanottaminen, kielitaidon riittävyys sekä reklamaatioiden vastaanottaminen. Toivottiin Keudan

opiskelijoille liiketoimintasuunnitelman pohjaa, joka olisi selkeä ja yksinkertainen ja sisältäisi mm. sisällysluettelon, asetukset ja otsikot.

”Välineet ja aineet tuli tipoittain, eikä aina ollut tuotteita silloin kun olisi pitänyt.”

”Eikö kukaan ole tehnytään mainosta? Eikö asiakkaat tiedä, että ollaan avattu?”

” Digiloikka kaatuu vanhoihin ja hitaisiin ohjelmiin sekä välineisiin.”

”Koulussa pitäisi harjoitella puhelimeen vastaamista.”

Kysymykseen 7, Mikä merkitys toteutuneella projektilla oli opiskelijoiden asenteeseen sekä motivaatioon yrittäjyyden opiskelussa tuli erittäin samantyyllisiä vastauksia. Projektit ovat motivoivia ja edesauttoivat ryhmäytymistä sekä loivat yhdessä tekemisen kulttuurin. Motivaatio opintoihin lisääntyi sekä onnistumisen kokemuksen paransivat asennetta.

”Ei tätä luokassa opi.”

Kysymykseen 8, Miten koulutusta tulisi kehittää tulevaisuudessa yrittäjyyspedagogiikan näkökulmasta? Erityisesti yhteinen suunnittelu, yhteiset projektit, yhdessä tekeminen yli koulutusalojen sekä yli toimipisteiden sai kannatusta. Toivottiin enemmän opetuksen resursseja eli opetustunteja. Työelämää kaivattiin mukaan suunnittelemaan ja osallistumaan yrittäjyysprojekteihin. Tukimateriaalia opetukseen kaivattiin, lähinnä alakohtaisesti. Yleistä yrittäjyyden materiaalia löytyy kyllä. Yrittäjyysluotsien puuttumisesta ja toiveesta tuli keskustelua viidessä haastattelussa. Ideoitiin ideahautomaita ja mentoreita opiskelijoille ja opettajille. Toivottiin uusia teknologioita enemmän käyttöön eri yksiköihin (AR ja VR-todellisuus, 360 kuva, Thinglink, 3D-tulostus).

”Matematiikkaa ja äidinkieltä voisi opiskella yrittäjämäisesti, kun ne ei kiinnosta teoriassa.”

Onko jokin tärkeä aihe jäänyt käsittelemättä, josta haluaisit vielä kertoa. Tämä oli viimeinen kysymys, jolla varmistettiin, että haastateltava toi kaiken tärkeäksi kokemat asiat haastattelijan tietoon. Haastattelut olivat antoisia ja kiinnostavia. Yrittäjyysluotsit puhututtivat ja niitä kaivattiin takaisin.

Tulokset ryhmiteltiin sen pohjalta, kuinka kauan yrittäjyysprojektit ajallisesti kestivät. Tulokset jaettiin päivän kestäviin tapahtumiin, viikon kestäviin tapahtumiin sekä mahdollisesti koko opiskeluajan kestäviin yrittäjyysopintoihin. Päivän kestäviä tapahtumia ovat yhteisluennot yrittäjyydestä, pop up-tapahtumat tai yrittäjyyspäivä sekä yrittäjyysleirit. Viikkoja kestävät tapahtumat ovat NY-yritykset, harjoitusyritykset sekä yto-integroinnit yrittäjyyden opetuksessa. Pitkäkestoisin on osuuskuntayrittäjyys, joka voi kestää opiskelijan ensimmäisestä vuodesta valmistumiseen asti.

7.2 Haastattelussa tulleet uudet ideat

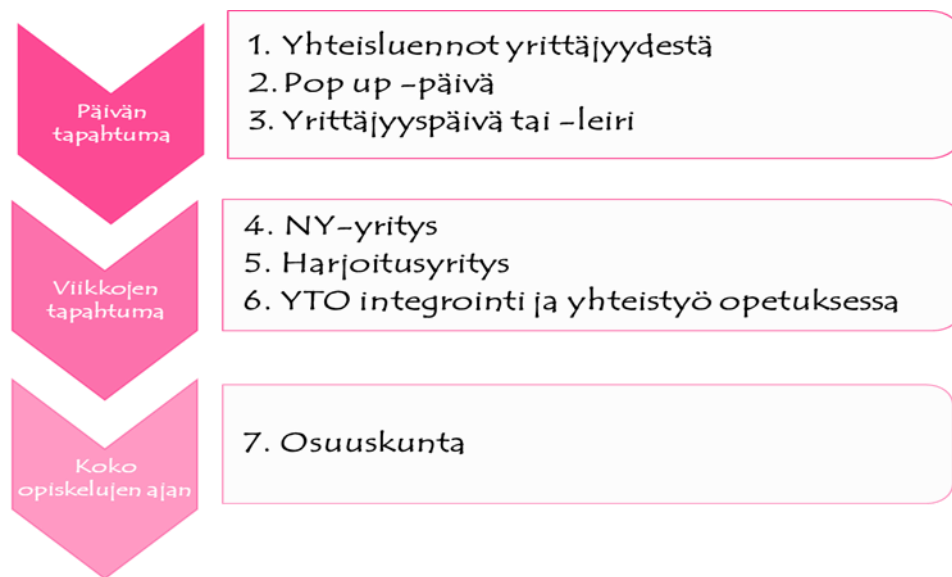
Haastattelussa tulleet uudet ideat ja kehittämiskohteet kuvataan, jotta saadaan objektiivinen kuva Keudan tämän hetken yrittäjyyskasvatuksen tilasta. Keudalle toivottiin takaisin ns. Yrittäjyysluotseja, jotka asiantuntijoina auttoivat tapahtumien ja leirien järjestelyissä sekä toimivat asiantuntijoina. Yrittäjyysluotsien puuttumisesta ja toiveesta tuli keskustelua viidessä haastattelussa. Kaksoisopettajuuden mahdollisuutta toivottiin enemmän, jolloin molempien opettajien vahvuudet ja näkökulmat laajentaisivat aihetta. Lisäksi se puolittaisi työmäärää ja toisi työhön mielekkyyttä. Keudalle toivottiin myös omaa ”kevyttä” liiketoimintasuunnitelman pohjaa, jossa olisi sisällysluettelo, asetukset ja otsikot yms. valmiina.

8 Keudan oppimisympäristöjen hyvät käytänteet koottuna yrittäjyysmalliksi

Yrittäjämäisen pedagogiikan tavoitteena on synnyttää motivaatio ja intohimo itsensä kehittämiseen, opettamiseen sekä oppimiseen. Innostava opettaja on itse motivoitunut kokeilemaan ja kehittämään yritysmaalle, pelkäämättä epäonnistumisia. Asenteella, opitaan ja osataan yhdessä opiskelijan kanssa, onnistutaan varmasti!

Tämän opuksen tarkoitus on antaa tukea yrittäjyysopetuksen kokeilemiseen ja toteuttamiseen. Yrittäjyysmalli koostuu seitsemästä eri mallista, joita voidaan kopioida suoraan tai parastaa itselle sopivaksi tai yhdistellä sopivia mallien osia. Keudan yrittäjyysmalli 2021 esitellään kuviossa 3 ja se löytyy myös 4. liitteestä. Liitteenä 4 oleva tiivis paketti on ajateltu opettajille, jotta he nopeasti voivat tarkastella malleja.

Kartoitus ei ole täydellinen toimintamalli, vaan se on lähinnä avaus, jossa tuodaan näkyväksi, millaisia malleja on jo käytössä. Tähän toivotaan kaikkien täydentävän ja lisäävän materiaalia. Mallit ovat vapaasti kaikkien käytettävissä. Mallit ovat jaoteltu ajankäytön mukaan kolmeen kategoriaan, joista esitellään käytännön esimerkki. Ensimmäiseksi esitellään lyhyt kestoinen muutamasta tunnista 24 tuntiin kestävä malli. Toiseksi esitellään muutamana viikon kestävä yrittäjyysmalli. Kolmantena on koko opiskelun ajan kestävä malli.

Kuvio 3: Keudan yrittäjyysmalli 2021

Yhteisluennot yrittäjyydestä eri osaamisalojen välillä tukevat opiskelijoiden verkostoitumista ja avaavat uusia näkökulmia. Yrittäjyystarinat ovat mielenkiintoisia ja niitä voi toteuttaa sekä verkkoympäristössä että livetapahtumana. Entisiä opiskelijoita kannattaa pyytää kertomaan oman yrittäjyystarinansa, jolloin opiskelijan on helppo samaistua niihin. On hyvä huomioida opiskelijoiden taustatekijät, mm. ikä ja työelämäkokemus valitessa puhujia. Luennoitsijat jättävät usein lopussa aikaa kysymyksille. Anna opiskelijoille esim. paritehtäväksi miettiä yksi kysymys esityksen loppuun. Palautekeskustelut luentojen jälkeen selventävät mm. uusia termejä.

Pop up -tapahtumat ovat muutaman tunnin mittaisia tilaisuuksia, joissa esitellään toimintaa, myydään tuotteita tai palveluita. Pop up -tapahtuma suunnitellaan aiheen mukaan ja toteutetaan hetkeksi rakennetussa tilassa. Tapahtuman suunnittelussa mietitään mikä on tapahtuman tavoite, miten se toteutetaan, milloin se toteutetaan sekä kuka sen toteuttaa. Opiskelijat otetaan mukaan tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen koko prosessin ajaksi. Työelämä- ja verkostoyhteyksiä sekä Keudan viestintää hyödynnetään.

Yrittäjyyspäivä tai leiri voi olla halutun mittainen kuudesta tunnista 24 tuntiin. Tässä mallissa on esitelty kymmenen tunnin yrittäjyysleirin aikataulu ja ohjelma, josta saa viitteitä ja ideoita päivän kulkuun. Toteutuksessa oli kaksi ryhmää, jotka ovat eri osaamisaloilta. Päivän aikataulussa pitää huomioida, että osa päivästä on toiminnallista sekä ruoka- ja lepotaumat, jotta mielenkiintoa ja jaksamista riittää koko päivälle. Luennot voidaan korvata webinaareilla. Päivästä voi antaa myös kotitehtävän, joka koskee luentoja sekä palautetta päivästä.

Aikataulu esimerkki:

9.00- 10.30 Aamiaisen yhteydessä esittäytymiset ja tutustuminen, päivän ohjelma ja tavoite
 10.30- 11.30 luento liikeideasta, yrittäjyydestä, yritystarina
 11.30- 12.30 ruokailu
 12.30- 14.30 pari- tai ryhmätehtävä tulevaisuuden liikeideasta, joka esitellään muille ryhmille sekä kotiväelle
 14.30- 15.00 välipalatauko
 15.00- 16.00 luento (esim. Jani Torppa Rohkeutta nuorille on erittäin suositeltava)
 16.00- 17.30 esitysten suunnittelu, esitykset: 5 min/esitys/ ryhmä
 17.30- 19.30 Infotilaisuus kotiväelle, esitykset, osuuskuntainfo sekä kahvitarjoilu

Esimerkissä tehtävä: Ideoi tulevaisuuden liikeidea, joka suuntaa digitulevaisuuteen, ideoi uudesti, älä mieti rahaa tai realiteetteja.

NY-yritys perustetaan Nuori yrittäjyys organisaation (www.nuoriyrittajyys.fi) ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti. Vuosi yrittäjänä -ohjelma sisältää mm. Uskalla yrittää kilpailun, kiertotalouspelin, kansallisen opettajaverkoston tuen sekä verkko-oppimisympäristön. Ilmainen ohjelma vaatii sekä opettajilta että oppilailta rekisteröitymisen. NY-yritykset ovat aina osa opetusta ja opettaja määrittää ohjelman keston, joka voi olla puolesta vuodesta vuoteen. Toiminnan alkaessa oppilaitos päättää osallistua NY-yrittäjyys ohjelmaan ja on yhteydessä Nuori Yrittäjyys ry:n. Opettaja voi halutessaan osallistua maksuttomaan koulutukseen. Ohjelma käynnistyy ja kaikki materiaalit ovat opettajan käytössä. NY-yritykset rekisteröidään ja toiminta voi alkaa. Toiminnan loppuessa yritys lopetetaan asianmukaisesti NY:n ohjeiden mukaisesti.

Opiskelijat perustavat yksin tai ryhmässä oikealla rahalla toimivan NY-yrityksen, joka toimii Keudan oppimisympäristönä. Tätä on toteutettu mm. niin, että jokaisella opiskelijalla on ollut oma yritys, jossa toimittu yksin. NY-yrityksellä ei ole varsinaista yritysmuotoa eikä Y-tunusta, eikä niitä rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallitukseen (PRH). NY-yrityksen toiminta ei ole elinkeinonharjoittamista. Kun NY-yritys myy tuotteita tai palveluita, niin toiminta on opiskelijan henkilökohtaista tulonhankkimistoimintaa, josta pitää hoitaa yhteiskunnan velvoitteet asianmukaisesti

Harjoitusyritys tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia yrittäjämäisen toimintaan sekä yrittäjämäisen asenteen kehittämiseen. Työelämä- sekä vuorovaikutustaitoja harjoitellaan sekä ammatillista osaamista syvennetään kohti asiantuntijuutta. Harjoitusyritys voi toimia Keudan palveluiden sisällä tai NY-yrityksenä tai osuuskunta yrittäjyytenä. Keudan palveluissa toimineet harjoitusyritykset ovat itse suunnitellut tarjoamansa tuote- tai palveluvalikoiman, markkinointitoimet sekä yritysten sisäisen työnjaon. Tätä muotoa käytettiin erityisesti opiskelijoiden kohdalla, jotka eivät halunneet osallistua NY tai osuuskunta toimintaan. Tästä toiminnasta opiskelijat eivät saaneet palkkaa. Tämä malli vastaa opetuksessa olevaa asiakastyötä tai -palvelua, jota opiskelijat eivät usein ajattele tutkintoon kuuluvaksi yrittäjyyden oppimiseksi. Harjoitusyritykset ovat toimineet kahdesta viikosta kymmeneen viikkoon.

YTO integrointi tarkoittaa yrittäjyyden opetuksen sisällyttämistä ammatillisiin aineisiin. Yrittäjyyden ymmärtämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittäviin kokonaisuuksiin erittäin suositeltava malli. YTO integroinnit on Keudan muutamassa yksikössä toteutettu esimerkillisesti yhteisopettajuuden mahdollistavalla toiminnalla. Esimerkkinä ovat liiketaloudessa toteutettu ruotsin kielen ”kielikylpy” yrittäjyydestä sekä tieto- ja viestintätekniikan opiskelijoiden ja lähihoitajaopiskelijoiden yhteinen 3D-mallinnus ja paikannusjärjestelmän kehittäminen. Eri osaamisalojen opettajien tiivis yhteistyö ja monialainen lähestymistapa yrittäjyyteen kannustaa rohkeasti ideoimaan yhteistyötä yli osaamisalojen sekä yli toimipisteiden.

Osuuskunta Yrittämö on Keudan oppimisympäristö, jossa opiskelijat voivat harjoitella turvallisesti yrittäjyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa suorittaen samalla suunnitellusti sekä ammatillisia- että yhteisiä opintoja eteenpäin. Opiskelujen ajan opiskelijat voivat harjoittaa yritystoimintaa Keudan palvelupisteiden sisällä tai Keudan ulkopuolella Osuuskunta Yrittämön jäsenenä. Opiskelija täyttää jäsenhakemuksen osuuskunnalle, alaikäinen opiskelija tarvitsee huoltajan suostumuksen sopimukseen. Opiskelijan liittyessä osuuskuntaan hän maksaa 25 € osuuskunnan maksun, jota ei palauteta jäsenyyden päätyttyä. Osallistuminen osuuskunnan toimintaan on opiskelijalle täysin vapaaehtoista ja hän voi halutessaan erota osuuskunnasta milloin tahansa.

Opiskelijat suunnittelevat opettajan ohjauksessa palvelutarjonnan, jonka opiskelija tai opiskelijaryhmä tarjoavat yritykselle tai yksityishenkilölle. Opiskelijat hoitavat palveluiden tuottamisen lisäksi myös markkinoinnin. Opiskelija voi tehdä osuuskunnan kautta myös ns. omia keikkoja laillisesti osuuskunnan y-tunnuksella. Osuuskunta maksaa palkan opiskelijalle vähentäen opiskelijan osuudesta arvonnäköveron, työnantajakustannukset ja osuuskunnan hallintomaksun. Opiskelijan osuus alvillisesta liikevaihdosta sovitaan erikseen. Pedagoginen osuuskunta Yrittämö hoitaa vastuuvakuutuksen, laskutukset sekä laitteet että raaka-aineet sekä myyntituotteet. Osuuskunta Yrittämön osuus alvillisesta liikevaihdosta vaihtelee kustannusten mukaisesti.

9 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli kehittää yrittäjyyden opetusta ja helpottaa tiedon kulkua Keudan eri toimipisteiden sekä eri alojen välillä. Tarkoituksena oli erityisesti yrittäjyyteen liittyvän tiedon jakaminen, hyvien käytänteiden esille tuominen sekä luoda uusi toimintamalli. Nykytilan kartoitus avasi nykyisiä toimintamalleja, joista löytyi monia toimivia toimintatapoja. Uuden yrittäjyyden toimintamallin luomisessa yhdistettiin ja avattiin mallien pääkohtia, joita ei aikaisemmin löytynyt yhdestä paikasta. Uusi toimintamalli tuo ns. hiljaisen tiedon eri toimipisteiden opettajien saataville sekä antaa työkaluja opetusmenetelmiin. Yrittäjyysmallin tarkoitus on ratkaista käytännön ongelmat tiedon kulussa sekä päällekkäisyyksien tekemistä yrittäjyysopetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Yrittäjyyden opettajat

voisivat tuoda malliin uusia ideoita ja jalostaa nyt käytössä olleita menetelmiä. Yrittäjyysmallin tulisi elää ja kehittyä opetuksen mukana.

Suuret alakohtaiset erot ammateissa ja niiden yrittäjyydessä sekä oppimisympäristöissä vaikuttavat siihen, että kaikki mallit eivät sovellu samanlaisina kaikille. Opettajien ammattitaito on asiantuntijoina soveltaa malleja ja lähinnä hyödyntää niistä parhaat käytänteet. Tutkimuksen kohdejoukkona oli Keudan yrittäjyysopettajia, jotka ovat jo valmiiksi kiinnostuneita yrittäjyydestä ja oppimisympäristöjen merkityksestä yrittäjyyden oppimiseen. Kyse on yhden ammatillisen oppilaitoksen yrittäjyyden oppimisympäristöistä, joten tuloksia ei voida yleistää eikä verrata muiden ammatillisten oppilaitosten yrittäjyyden oppimisympäristöihin tai yrittäjyyskasvatukseen. Tutkimuksessa Keudaa ei vertailtu muihin ammatillisiin oppilaitoksiin.

Toimeksiantaja totesi työn tuoneen Keudan erilaiset yrittäjyyden oppimisympäristöt näkyviksi. Lisäksi Keuda on saanut monipuolisesti tietoa kampusten eri toimintamalleista. Opinäytetyön lopputuloksena syntyi Keudan yrittäjyysmalli. Yrittäjyysmalli esitellään opetushenkilöstölle Keudan Yhteinen pöytä -webinaarissa 4.11.2021, jonka aiheena on yrittäjyysmallit ja yrittämäiset oppimisympäristöt. Yrittäjyysmallin käytettävyys on helppoa lyhyen, tiiviin ja käytännöllisen paketin ansioista. Tämä palvelee myös uusia opettajia, jotka voivat katsoa ideoita, sekä tuoda uusia näkemyksiä malliin. Toiveena olisi, että Keudan Teams kansioihin lisätään yrittäjyys, jonka sisälle myös tämä yrittäjyysmalli tulisi. Teams kansio olisi koko henkilökunnan käytettävissä.

Toimeksiantaja totesi tutkimustuloksen vahvistaneen toimeksiantajan suunnitelmia, siitä mihin suuntaan toimintaa tulee kehittää ja millä tavoin viestintää ja yhteistyötä yrittäjyyden opetuksessa laajentaa. Haastatteluissa nousseet maininnat luotsitoiminnasta aikaansaatavat mietinnän luotsitoiminnan uudelleen käynnistämisestä Keudassa. Keudatasoisen liiketoimintasuunnitelma-mallin toteutus nousi uutena asiana esiin ja asian viemistä eteenpäin harkitaan.

Lähteet

Painetut

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita

Järvinen, P. & Järvinen, A. 2004. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpajan kirja

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2018. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro

Poikela, E. & Poikela, S. 2008. Laatu opiskeluun: oppiminen ja opetus yliopistossa. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus

Poikela, E. 2005. Osaaminen ja kokemus: työ, oppiminen ja kasvatust. Tampere: Tampereen yliopistopaino

Savander-Ranne, C., Lindfors, J., Lankinen, P. & Lintula, L. 2013. Kehittyvät oppimisympäristöt. Helsinki: Metropolia ammattikorkeakoulu

Toikko, T., Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Tammi.

Sähköiset

Arene. 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Luettu 12.4.2021. <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

ePerusteet. 2021. Luettu 7.5.2021. <https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/ammattillinen/7381023/tekstikappale/7406515>

- Heikkilä, T., 2014. Tilastollinen tutkimus. Edita. Luettu 15.3.2021. <http://www.tilastollinen-tutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>
- Hyväri, S. & Vuokila-Oikkonen, P. 2020. Tutkimus- ja kehittämistyön luotettavuus. LibGuides. Luettu 15.3.2021. <https://libguides.diak.fi/c.php?g=670543&p=4760642>
- KAMK. 2021. Luotettavuus. Luettu 12.4.2021. <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnayte-yopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Luotettavuus?refreshTree=0&contentId=6311f696-3ebe-4ab2-9d95-6b9739294ecf#Aineistol%C3%A4ht%C3%B6inen%20tutkimus>
- Keuda. 2021. Yrittäjyysopinnot. Luettu 20.4.2021 <https://opiskelija.keuda.fi/opinnot/yrittajyys-opinnoissa>
- Keuda. 2021. Tietoa Keudasta. Luettu 10.3.2021. <http://www.keuda.fi/tietoa-keudasta/tietoa-keudasta/>
- Keuda Vuosikatsaus 2020 Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä. Luettu 12.4.2021. <https://www.keuda.fi/tietoa-keudasta/tietoa-keudasta/ajankohtaista/keudan-vuosikatsaus-2020-on-ilmestynyt/>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017. Yrittäjyyslinjaukset koulutukseen. Luettu 17.9.2021. <https://minedu.fi/yrittajyyslinjaukset>
- Peltonen, K. 2014. Opettajien yrittäjyyskasvatusvalmiuksien kehittyminen ja siihen vaikuttavat tekijät. Aalto -yliopisto. Luettu 19.9.2021. <https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/14490/isbn9789526059419.pdf?sequence=1&isAllowed=>
- Saastamoinen, M., Vähä, T., Ypyä J., Alahuhta, M. & Päätaalo, K. 2018. Toiminnallisen opin-näytetyön oppimiskokemukset. ePooki. 45/2018. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyönjulkaisut. Luettu 12.4.2021. <http://www.oamk.fi/epooki/2018/toiminnallinen-opin-naytetyo>
- Suomen Yrittäjät. 2021. Miksi yrittäjyyskasvatus on nyt ajankohtaista koulutuksessa? Koulutus-materiaali, Yrittäjyyspedagogiikka. Luettu 20.9.2021. <https://www.yrittajat.fi/ammattillisen-koulutuksen-viestintahanke>
- Taipale-Lehto, U. 2012. Matkailu- ja ravitsemisalalan osaamistarveraportti. Opetushallitus. Lu-ettu 22.9.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/141260_matkailu- ja ra-vitsemisalalan_osaamistarveraportti.pdf
- Uusyrittäjäkeskus. 2021. Yritysmuodot. Luettu 15.3.2021. <https://uusyrityskeskus.fi/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/>

Vuori, J. 2021. Laadullinen sisällönanalyysi. Tietoarkisto. Luettu 15.3.2021.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallönanalyysi/>

Yes-verkosto 2021. Luettu 17.9.2021. <https://yesverkosto.fi/yes/mita-yrittäjyyskasvatus-on>

Yritä.fi. 2021. Kevytyrittäjyys. Luettu 15.3.2021. <https://yritä.fi/kevytyrittäjyys-eli-laskutus-palvelu>

Yrittäjyyskasvatuksen Tutkimusseura ry. Luettu 17.9.2021. <https://www.ykts.fi/tutkimus-seura/>

Kuviot

Kuvio 1: Opinnäytetyön aikataulu	9
Kuvio 2: Keudan palvelut	16
Kuvio 3: keudan yrittäjyysmalli 2021.....	24

Liitteet

Liite 1: Haastattelukutsu	32
Liite 2: Haastattelurunko haastateltaville	33
Liite 3: Haastattelurunko haastattelijalle.....	34
Liite 4: Yrittäjyysmalli	35

Liite 1: Haastattelukutsu

Hei Kollega,

Sinulla on ensiarvoisen tärkeää tietoa yrittäjyyden opettamisesta, jonka haluaisin dokumentoida ja jakaa muille Keudalaisille sekä muillekin halukkaille opetuksen ammattilaisille. Keudasta työtäni mentoroi Tiina Myrsky, jonka avulla olen kartoittanut teidät, joilta haastattelua pyydän.

Opiskelen työnohessa Laurea-ammattikorkeakoulussa palveluliiketoimintaa ja teen opinnäytetyöni Keudalle. Tavoitteena on tehdä toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tuloksena syntyy yrittäjyysopetukseen suunnattu kartoitus eli yrittäjyysmalli. Yritysmalliin kerätään Keudan yrittäjyyden oppimisympäristöjen hyvät käytänteet, jolloin ne ovat kaikkien Keudalaisten tiedossa ja käytössä.

Haastattelu tapahtuu joko puhelimitse tai Teamsillä, miten sinä sen haluat toteuttaa. Haastattelun kysymykset saat sähköpostilla etukäteen. Haastatteluun varataan aikaa 60 minuuttia. Haastattelu toteutetaan viikoilla 21-22. Haastatteluajoja on alla olevassa taulukossa. Haastattelu nauhoitetaan ja litteroidaan, ja kaikki haastattelussa syntyvät dokumentit hävitetään tutkimuksen valmistuttua. Haastatteluaineisto käsitellään täysin luottamuksellisesti eivätkä haastatelluiden nimet tule työhön näkyville.

Vastaa tähän viestiin viimeistään 18.5.2021 mennessä kertomalla sinulle sopiva ajankohta, jolloin sinulla on mahdollisuus jutella kanssani. Jos tästä et löydä sopivaa aikaa, niin ehdota uutta aikaa esim. viikolle 23.

kello	maanantai 24.5	tiistai 25.5	keskiviikko 26.5	torstai 27.5	perjantai 28.5
8- 9					
9- 10					
10- 11					
11- 12					
12- 13					
13- 14					
14 -15					
15 -16					
16- 17					
17- 18					
18- 19					
19- 20					
kello	maanantai 31.5	tiistai 1.6	keskiviikko 2.6	torstai 3.6	perjantai 4.6
8- 9					
9- 10					
10- 11					
11- 12					
12- 13					
13- 14					
14 -15					
15 -16					
16- 17					
17- 18					
18- 19					
19- 20					

Sinun tietosi ja asiantuntemuksesi ovat tärkeitä!

Kerro minulle ne tunnissa, niin autat yrittäjyysopetuksen kehittymistä Keudassa!

Kiitos, että mahdollistit tämän tutkimuksen!

Liite 2: Haastattelurunko haastateltaville

1. Miten toteuttamanne yrittäjyysprojekti lisäsi opiskelijoiden tietoutta yrittäjyydestä?
2. Miten yrittäjyysprojekti valmisti opiskelijoita työelämään?
3. Millaisen oppimisympäristön Keuda tarjosi opiskelijoille?
4. Miten olette projektissa toteuttaneet yrittäjämäisistä toimintaa?
5. Mitkä olivat projektin vahvuudet ja hyvät käytänteet?
6. Mitkä ovat projektin kehittämiskohteet?
7. Mikä merkitys toteutuneella projektilla oli opiskelijoiden asenteeseen sekä motivaatioon yrittäjyyden opiskelussa?
8. Miten koulutusta tulisi kehittää tulevaisuudessa yrittäjyyspedagogiikan näkökulmasta?

Liite 3: Haastattelurunko haastattelijalle

1. Nimi: _____

2. Ammatti/ tehtävä: _____

3. Ala: _____

4. Miten toteuttamanne yrittäjyysprojekti lisäsi opiskelijoiden tietoutta yrittäjyydestä?

5. Miten yrittäjyysprojekti valmisti opiskelijoita työelämään?

Vastasiko projekti työelämässä vaadittavia taitoja?

Edistikö projekti opiskelijan työllistymistä?

6. Millaisen oppimisympäristön Keuda tarjosi opiskelijoille?

Missä: _____

Millainen oppimisympäristö: _____

7. Miten olette toteuttaneet yrittäjämäisistä toimintaa?

8. Mitkä olivat toteutuksen vahvuudet ja hyvät käytänteet?

9. Mitkä ovat toteutuksen kehittämiskohteet?

10. Mikä merkitys toteutuksella oli opiskelijoiden asenteeseen sekä motivaatioon yrittäjyyden opiskelussa?

11. Miten koulutusta tulisi kehittää tulevaisuudessa yrittäjyyspedagogiikan näkökulmasta?

12. Mikä merkitys toteutuksella oli opiskelijoiden työllistymiseen?

13. Mitä tämä antoi sinulle opettajana/ohjaajana?

Liite 4: Yrittäjyysmalli

Keudan yrittäjyysmalleja 2021

Yrittäjämäisen pedagogiikan tavoitteena on synnyttää motivaatio ja intohimo itsensä kehittämiseen, opettamiseen sekä oppimiseen. Innostava opettaja on itse motivoitunut kokeilemaan ja kehittämään yritysmalleja, pelkäämättä epäonnistumisia. Asenteella, opitaan ja osataan yhdessä opiskelijan kanssa, onnistutaan varmasti!

Keudan yrittäjyyden oppimisympäristöjen kartoituksessa keväällä 2021 nousi esiin seitsemän mallia. Kartoituksessa etsittiin yrittäjyyden opetukseen hyviä käytänteitä, tarkoituksena jakaa tietoa kaikille keudalaisille opettajille ja ohjaajille. Yhteen paikkaan kirjatut käytänteet helpottavat tiedon löytymistä. Tämän opuksen tarkoitus on antaa tukea yrittäjyysopetuksen kokeilemiseen ja toteuttamiseen.

Yrittäjyysmalli voidaan kopioida suoraan, parastaa oman alan opetukseen sopivaksi tai yhdistellä sopivia mallien osia. Kartoitus tehtiin vuoden 2021 keväällä haastattelemalla Keudan yrittäjyyskasvattajia. Kartoitus ei ole täydellinen toimintamalli, vaan se on lähinnä avaus, jossa tuodaan näkyväksi, millaisia malleja on jo käytössä. Tähän toivotaan kaikkien täydentävän ja lisäävän materiaalia. Mallit ovat vapaasti kaikkien käytettävissä.

Mallit ovat jaoteltu ajankäytön mukaan kolmeen kategoriaan, joista esitellään käytännön esimerkki. Ensimmäiseksi esitellään lyhyt kestoinen muutamasta tunnista 24 tuntiin kestävä malli. Toiseksi esitellään muutaman viikon kestävä yrittäjyysmalli. Kolmantena on koko opiskelun ajan kestävä malli.

1. YHTEISLUENNOT YRITTÄJYYDESTÄ

Yhteisluennot yrittäjyydestä eri osaamisalojen välillä tukevat opiskelijoiden verkostoitumista ja avaavat uusia näkökulmia. Yrittäjyystarinat ovat mielenkiintoisia, niitä voi toteuttaa sekä verkkoympäristössä että livetapahtumana. Entisiä opiskelijoita kannattaa pyytää kertomaan oman yrittäjyystarinansa, jolloin opiskelijan on helppo samaistua niihin. On hyvä huomioida opiskelijoiden taustatekijät, mm. ikä ja työelämäkokemus valitessa puhujia. Luennoitsijat jättävät usein lopussa aikaa kysymyksille. Anna opiskelijoille esim. paritehtäväksi miettiä yksi kysymys esityksen loppuun. Palautekeskustelut luentojen jälkeen selventävät mm. uusia termejä.

2. POP UP -TAPAHTUMA

Pop up -tapahtumat ovat muutaman tunnin mittaisia tilaisuuksia, joissa esitellään toimintaa, myydään tuotteita tai palveluita. Pop up -tapahtuma suunnitellaan aiheen mukaan ja toteutetaan hetkeksi rakennetussa tilassa. Tapahtuman suunnittelussa mietitään mikä on tapahtuman tavoite, miten se toteutetaan, milloin se toteutetaan sekä kuka sen toteuttaa. Opiskelijat otetaan mukaan tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen koko prosessin ajaksi. Työelämä- ja verkostoyhteyksiä sekä Keudan viestintää hyödynnetään.

3. YRITTÄJYYSPÄIVÄ TAI -LEIRI

Yrittäjyyspäivä tai leiri voi olla halutun mittainen kuudesta tunnista 24 tuntiin. Tässä esimerkki kymmenen tunnin yrittäjyyspäivästä. Toteutuksessa oli kaksi ryhmää, jotka ovat eri osaamisaloilta. Päivän aikataulussa pitää huomioida, että osa päivästä on toiminnallista sekä ruoka- ja lepotauot, jotta mielenkiintoa ja jaksamista riittää koko päivälle.

Aikataulu esimerkki:

9.00- 10.30 Aamiaisen yhteydessä esittäytymiset ja tutustuminen, päivän ohjelma ja tavoite

10.30- 11.30 luento liikeideasta, yrittäjyydestä, yritystarina

11.30- 12.30 ruokailu

12.30- 14.30 tehtävä tulevaisuuden liikeideasta, joka esitellään muille ryhmille sekä kotiväelle

14.30- 15.00 välipalatauko

15.00- 16.00 luento (esim. Jani Torppa Rohkeutta nuorille on erittäin suositeltava)

16.00- 17.30 esitysten suunnittelu, esitykset: 5 min/esitys/ ryhmä

17.30- 19.30 Infotilaisuus kotiväelle, esitykset, osuuskuntainfo sekä kahvitarjoilu

Tehtävä: Ideoi tulevaisuuden liikeidea, joka suuntaa digitulevaisuuteen, ideoi uudesti, älä mieti rahaa tai realiteetteja.

Luennot voidaan korvata webinaareilla. Päivästä voi antaa myös kotitehtävän, joka koskee luentoja sekä palautetta päivästä.

4. NY-YRITYS

NY-yritys perustetaan Nuori yrittäjyys organisaation (www.nuoriyrittajyys.fi) ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti. Vuosi yrittäjänä -ohjelma sisältää mm. Uskalla yrittää kilpailun, kiertotalouspelin, kansallisen opettajaverkoston tuen sekä verkko-oppimisympäristön. Ilmainen ohjelma vaatii sekä opettajilta että oppilailta rekisteröitymisen. NY-yritykset ovat aina osa opetusta ja opettaja määrittää ohjelman keston, joka voi olla puolesta vuodesta vuoteen. Toiminnan alkaessa oppilaitos päättää osallistua NY-yrittäjyys ohjelmaan ja on yhteydessä Nuori Yrittäjyys ry:n. Opettaja voi halutesaan osallistua maksuttomaan koulutukseen. Ohjelma käynnistyy ja kaikki materiaalit ovat opettajan käytössä. NY-yritykset rekisteröidään ja toiminta voi alkaa. Toiminnan loppuessa yritys lopetetaan asianmukaisesti NY:n ohjeiden mukaisesti.

Opiskelijat perustavat yksin tai ryhmässä oikealla rahalla toimivan NY-yrityksen, joka toimii Keudan oppimisympäristönä. Tätä on toteutettu mm. niin, että jokaisella opiskelijalla on ollut oma yritys, jossa toimittu yksin. NY-yrityksellä ei ole varsinaista yritysmuotoa eikä Y-tunnusta, eikä niitä rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallitukseen (PRH). NY-yrityksen toiminta ei ole elinkeinonharjoittamista. Kun NY-yritys myy tuotteita tai palveluita, niin toiminta on opiskelijan henkilökohtaista tulonhankkimistoimintaa, josta pitää hoitaa yhteiskunnan velvoitteet asianmukaisesti

5. HARJOITUSYRITYS

Harjoitusyritys tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia yrittäjämäisen toimintaan sekä yrittäjämäisen asenteen kehittämiseen. Työelämä- sekä vuorovaikutustaitoja harjoitellaan sekä ammatillista osaamista syvennetään kohti asiantuntijuutta. Harjoitusyritys voi toimia Keudan palveluiden sisällä tai NY-yrityksenä tai osuuskunta yrittäjyytenä. Keudan palveluissa toimineet harjoitusyritykset ovat itse suunnitellut tarjoamansa tuote- tai palveluvalikoiman, markkinointitoimet sekä yritysten sisäisen työnjaon. Tätä muotoa käytettiin erityisesti opiskelijoiden kohdalla, jotka eivät halunneet osallistua NY tai osuuskunta toimintaan. Tästä toiminnasta opiskelijat eivät saaneet palkkaa. Tämä malli vastaa opetuksessa olevaa asiakastyötä tai -palvelua, jota opiskelijat eivät usein ajattele tutkintoon kuuluvaksi yrittäjyyden oppimiseksi. Harjoitusyritykset ovat toimineet kahdesta viikosta kymmeneen viikkoon.

6. YTO INTEGROINTI JA YHTEISTYÖ OPETUKSESSA

YTO integrointi tarkoittaa yrittäjyyden opetuksen sisällyttämistä yhteisiin aineisiin. Yrittäjyyden ymmärtämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittäviin kokonaisuuksiin erittäin suositeltava malli. YTO integroinnit on Keudan muutamassa yksikössä toteutettu esimerkillisesti yhteisopettajuuden mahdollistavalla toiminnalla. Esimerkkinä ovat liiketaloudessa toteutettu ruotsin kielen ”kielikylpy” yrittäjyydestä sekä tieto- ja viestintätekniikan opiskeijoiden ja lähihoitajaopiskelijoiden yhteinen 3D-mallinnus ja paikannusjärjestelmän kehittäminen. Eri osaamisalojen opettajien tiivis yhteistyö ja monialainen lähestymistapa yrittäjyyteen kannustaa rohkeasti ideoimaan yhteistyötä yli osaamisalojen sekä yli toimipisteiden.

7. OSUUSKUNTA

Opiskelujen ajan opiskelijat voivat harjoittaa yritystoimintaa Keudan palvelupisteiden sisällä tai Keudan ulkopuolella Osuuskunta Yrittämön jäsenenä. Osallistuminen osuuskunnan toimintaan on opiskelijalle täysin vapaaehtoista ja hän voi halutessaan erota osuuskunnasta milloin tahansa. Opiskelija täyttää jäsenhakemuksen osuuskunnalle, alaikäinen opiskelija tarvitsee huoltajan suostumuksen sopimukseen. Opiskelijan liittyessä osuuskuntaan hän maksaa 25 € osuusmaksun, jota ei palauteta jäsenyyden päätyttyä.

Opiskelijat suunnittelevat opettajan ohjauksessa palvelutarjonnan, jonka opiskelija tai opiskelijaryhmä tarjoavat yritykselle tai yksityishenkilölle. Opiskelijat hoitavat palveluiden tuottamisen lisäksi myös markkinoinnin. Opiskelija voi tehdä osuuskunnan kautta myös ns. omia keikkoja laillisesti osuuskunnan y-tunnuksella. Osuuskunta maksaa palkan opiskelijalle vähentäen opiskelijan osuudesta arvonlisäveron, työnantajakustannukset ja osuuskunnan hallintomaksun. Opiskelijan osuus alvillisesta liikevaihdosta sovitaan erikseen.

Pedagoginen osuuskunta Yrittämö hoitaa vastuuvakuutuksen, laskutukset sekä laitteet että raaka-aineet sekä myyntituotteet. Osuuskunta Yrittämön osuus alvillisesta liikevaihdosta vaihtelee kustannusten mukaisesti. Lisätietoja Keudan intrasta <https://edukeuda.sharepoint.com/intra/osuuskunta-yrittämö> sekä Tiinan Myrskyltä tiina.myrsky@keuda.fi.